



Fakta om matberedskap – valgkampen 2025:

- Matberedskap handler om tilgang på råvarer, produksjon av mat og ikke minst ansatte i produksjonsbedrifter som er der når krisen rammer.
- Mat- og drikkevareindustrien er Norges største fastlandsindustri med om lag 46 000 arbeidsplasser (nær 29.000 er organisert i NNN)
- Med bare 44 % selvforsyning totalt og en enda lavere prosentsats matkorn er Norge blant Europas mest importavhengige land, noe som gjør produksjonslinjene sårbare ved kriser.
- 24 % av husstandene sier de frykter en forsyningskrise, og halvparten tror de ikke klarer seg mer enn tre døgn uten hjelp.
- Regjeringen har derfor vedtatt å bygge statlige matkornlagre på 82 500 tonn innen 2029, et volum som dekker rundt tre måneders forbruk. ‘
- NNN-programmet 2025–2029 og LOs handlingsprogram slår fast at lageret må minst dobles, og at høyere andel norske råvarer er nødvendig for å beskytte både forsyningen og arbeidsplassen.

Hvordan kan vi rammes?

- Importstopp: én måneds stans kan tømme norske, kommersielle kornlagre i lavsesong og bli kritisk lave; i normalsituasjoner dekker dagens driftslager én–to måneder.
- Pris-sjokk: Høy importavhengighet gjør at uro i verden og midlertidig import stans kan sende internasjonale råvarepriser rett inn i norske matpriser
- Tap av industriarbeidsplasser: ved økt import og råstoffmangel. Derfor advarer NNN advarer mot fallende hjemmemarkedsandel.

Politisk status 2025

- Ap-regjeringen: Har besluttet å bygge statlig matkornlager på 82 500 tonn (≈ 3 mnd. forbruk) og trappet opp med 15 000 tonn i 2024; Meld. St. 11 (2023/24) setter mål om å løfte den kaloriske selvforsyningsgraden «mot 50 %», og matberedskap er forankret i den nye Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 2024/25).
- Borgerlige partier (Høyre, Venstre, FrP, KrF): Høyre har kritisert regjeringens kornlager som «byråkratisk» og mener økt innenlands produksjon og handel er viktigere enn større statlige lagre, selv om partiet prinsipielt støtter beredskapslagring når den skjer i samarbeid med næringen; FrP fremhever fjell- og grasbasert landbruk som beredskap, men fortsatt skeptisk til omfattende statlige lagerordninger.



- LO-kongressen 2025: Vedtok at Norge må gjenoppbygge beredskapslagre som dekker minst seks måneder og sikre langt høyere norsk råvareandel; dette er forankret i LOs handlingsprogram 2025–29.
- NHO Mat og Drikke: Støtter tre-måneders kornlager, men understreker behovet for bedre overvåking av internasjonale markeder, nordisk samarbeid og rammevilkår som ikke svekker konkurransekraften; advarer mot «for detaljert statlig lagerstyring».
- NNN-programmet 2025–29: Krever minst dobling av statlig kornlager, sterkere importvern og økt bruk av norske råvarer for å beskytte 29 000 organiserte arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien.

AP / Regjeringens positive tiltak

- Starter statlig matkornlager på 82 500 tonn: første 15 000 tonn allerede kontraktfestet – viktig første steg for råvaresikkerhet i bakeri- og kornindustrien.
- Løfter målet om 50 % selvforsyning (justert for importert fôr) og følger opp i Meld. St. 11 (2023/24) og Statens tilbud 2025.
- Prioriterer beredskap i jordbruksoppgjøret 2025 – 805 mill. kr ekstra til økt norsk råvareproduksjon.
- Forankrer matberedskap i Totalberedskapsmeldingen og varsler lovkrav til næringslivet, i tråd med anbefalingene fra Totalberedskapskommisjonen.

Nøkkeltall:

- 82 500 tonn korn skal lagres i nye statlige beredskapslager før 2029; første 15 000 tonn ble lagt inn i 2024.
- 98 % selvforsyning på melk, men bare 17 % for bær og 4 % for frukt.
- Mat- og landbruksklyngen sysselsetter i dag nær 100 000 personer – cirka 48 000 i primærjordbruket og rundt 50–52 000 i mat- og drikkeindustrien. Tar man med skogbruk eller andre støtteledd, passer uttrykket «over 100 000».